

גמ"ר 5012/11/15 - פרקליטות מחוז תל אביב פלילי נגד מאיר דרויש

בית משפט השלום לתעבורה בתל אביב - יפו

גמ"ר 5012-11-15 פרקליטות מחוז תל אביב פלילי נ' דרויש
בפני כבוד השופטת שרית קריספין-אברהם

בעניין: פרקליטות מחוז תל אביב פלילי

המאשימה ע"י ב"כ עו"ד מלצמן

נגד

מאיר דרויש

הנאשם ע"י ב"כ עו"ד מנצור

הכרעת דין

נגד הנאשם הוגש כתב אישום המייחס לו עבירה של גרימת מוות ברשלנות, לפי סעיף 304 לחוק העונשין, תשל"ז - 1977 וסעיפים 64 ו-40 לפקודת התעבורה (נוסח חדש) תשכ"א-1961.

על פי עובדות כתב האישום, ביום 25.8.15, בשעה 11:30 לערך, נהג הנאשם באוטובוס ציבורי, בתל אביב, ברחוב בית אל, מכיוון צפון לכיוון דרום ובהגיעו לצומת עם רחוב דבורה הנביאה, עצר את הרכב בשל אור אדום שדלק ברמזור בכיוון נסיעתו.

לאחר שהתחלף האור לירוק, הנאשם החל בנסיעה, פנה ימינה ופגע בורה נסטרובסקי ז"ל, ילידת 1950 (להלן - המנוחה), שחצתה אותה עת את מעבר החצייה בכיוון נסיעת הנאשם, משמאל לימין כיוון נסיעתו.

כתוצאה מהתאונה, נחבל המנוחה בגופה ובראשה חבלות קשות, הובהלה לבית החולים, אושפזה וביום 27.8.15, נפטרה, בבית החולים.

יצוין, כי ביום 27.8.15, נקבע כי המנוחה מתה מוות מוחי והיא נפטרה ביום למחרת, 28.8.15.

הנאשם כפר באחריותו לגרם תאונת הדרכים והתיק נקבע לשמיעת ראיות.

פרשת התביעה

המאשימה הציגה עדיה וראיותיה, כמפורט בעמודים 5 עד 47 לפרוטוקול, כאשר העדויות המרכזיות הנן של עדת תביעה מס' 1, הגב' צירה שוויץ, עדת ראייה לתאונה ועד תביעה מספר 5, רס"ר יוסי חורי, בוחן תנועה במחוז תל אביב (להלן -

עמוד 1

הבוחן).

פרשת ההגנה

מטעם ההגנה, העידו הנאשם ועד ההגנה מספר 2, מר ניר קוסטיקה (להלן - **המומחה**), מטעמו הוגשה חוות דעת מומחה, שסומנה נ/3 וכן, הוגשו ראיות נוספות, כמפורט בעמודים 48 עד 73 לפרוטוקול.

בנוגע ל-נ/3 ובהמשך לאמור בהחלטתי בפרוטוקול מיום 29.9.16, אתייחס בהכרעת הדין רק לאותם חלקים של חוות הדעת, שיש להם נגיעה למומחיותו של העד.

הרקע המשפטי

ההלכה באשר להוכחתה של עבירת גרם מוות ברשלנות בניגוד לסעיף 304 לחוק העונשין סוכמה בע"פ **186/80 יערי ואח' נ' מדינת ישראל**, ולפיה, היסודות שיש לבחון (כפי שנקבעו לעניין האחריות הנזיקית לעוולת הרשלנות בנזיקין) הם: חובת זהירות (מושגית וקונקרטי), הפרת חובת הזהירות- התרשלנות, נזק וקשר סיבתי בין ההתרשלנות לנזק.

חובת זהירות

אין חולק כי הנאשם, כנהג ברכב ציבורי, חב בחובת זהירות מוגברת כלפי ציבור עוברי הדרך, ככלל וכלפי נוסעיו והולכי רגל, בפרט.

משכך ובנסיבות המקרה שבפני, חב הנאשם בחובת זהירות מוגברת כלפי המנוחה, בשלב בו חצתה המנוחה את הכביש ונקרתה בדרכו של הנאשם.

הפרת חובת הזהירות - התרשלנות

לאחר שבחנתי ראיות הצדדים, שמעתי עדויותיהם וסיכומיהם, לא נותר בליבי ספק כי הנאשם הפר את חובת הזהירות כאמור והתרשל באופן נהיגתו, כפי שיפורט להלן.

העובדות שאינן שנויות במחלוקת

ביום 25.8.15, בשעה 11:30 לערך, נהג הנאשם באוטובוס ציבורי, של חברת "דן", בנסיבות שפורטו לעיל.

צומת הרחובות בית אל ודבורה הנביאה, הנו צומת מרומזר, מסוג "T".

המנוחה חצתה את רחוב דבורה הנביאה, מכיוון דרום לכיוון צפון ומשמאל לימין כיוון נסיעת הנאשם.

במהלך פנייתו של הנאשם ימינה, היה מגע בין האוטובוס למנוחה וכתוצאה ממגע זה, נפלה המנוחה לכביש ונחבלה

חבלות קשות בגופה ובראשה.

המנוחה הובהלה לבית חולים איכילוב במצב קשה, אושפזה, ביום 27.8.15, נקבע מוות מוחי וביום 28.8.15, נפטרה בבית החולים.

מותה של המנוחה נגרם כתוצאה מהחבלות שנגרמו לה בתאונה שבנדון.

התאונה הנה בלתי נמנעת, בכל הנוגע לזמן התגובה של הנאשם, ביחס לזמן בו הייתה המנוחה על הכביש, עובר לפגיעה.

העובדות השנויות במחלוקת

היכן הייתה המנוחה עת החל הנאשם בביצוע הפניה ימינה?

היכן ובאיזה אופן, חצתה המנוחה את הכביש, במסלול נסיעת הנאשם ומה היה מקום הפגיעה באוטובוס?

האם היה על הנאשם ליתן זכות קדימה למנוחה והאם יכול היה למנוע את הפגיעה בה?

דין והכרעה

1. היכן הייתה המנוחה עת החל הנאשם בביצוע הפניה ימינה?

ראיות המאשימה

ע"ת 1, צירה שווירץ, העידה בבית המשפט, בין היתר, כי כאשר ישבה בצדו הימני של האוטובוס, במושב השני או השלישי, בסמוך לדלת היציאה האחורית, הבחינה במנוחה, עומדת על אי התנועה שבין מעבר החצייה, כאשר נראה שהיא רוצה לחצות, משמאל לימין.

לדבריה, המנוחה אולי עצרה לחלקיק שניה ויצרה קשר עין עם הנהג, אך אז סובבה ראשה ושוחחה בטלפון הנייד שאחזה בידה.

העדה מסרה כי המנוחה חצתה את הכביש בהליכה רגילה, על גבי מעבר החצייה המסומן, מאי התנועה ולמיטב ידיעתה, נפגעה מהפינה הקדמית שמאלית של האוטובוס.

בחקירתה הנגדית, הוסיפה העדה, כי המנוחה סברה, כנראה, כי הנאשם יעצור את האוטובוס - עמוד 7 לפרוטוקול, שורות 22-23.

העדה נשאלה והשיבה כי הבחינה במנוחה דרך השמשה הקדמית של האוטובוס - עמוד 8 לפרוטוקול, שורות 3-4.

העדה נחקרה לגבי האור שדלק ברמזור בכיוון נסיעת הנאשם, עת הגיעה לצומת וחזרה בה מגרסתה בעדות ראשית,

עמוד 3

לפיה, דלק אור ירוק. עם זאת, כאשר נשאלה על ידי הסנגור, אם נכון שכשהנאשם החל בפניה ימינה, המנוחה הייתה במהלך חציית מעבר החצייה המרוחק, השיבה: "**אז היא סיימה לחצות. אני ראיתי אותה עומדת על אי התנועה.** **כשאני נכחתי בה היא עמדה על אי התנועה**" - שורות 23-24 ובעמוד 10 לפרוטוקול, שורות 25-27, מסרה כי אם האוטובוס אכן עמד בהמתנה לאור הירוק ברמזור, ייתכן שהבחינה במנוחה עוד על מעבר החצייה המרוחק, לפני אי התנועה.

הסנגור שב והקשה על העדה, אך זו עמדה על גרסתה, לפיה, הבחינה במנוחה על גבי אי התנועה, עוד לפני שהנאשם החל בפניה ימינה בצומת - שורות 25-31.

בהמשך, העידה כי המנוחה ירדה למעבר החצייה "במטרה לעבור את הצומת" והספיקה לפסוע 3-4 פסיעות, עד שנפגעה - עמוד 9 לפרוטוקול, שורות 4-15.

העדה נשאלה והשיבה כי המנוחה, אף שחצתה באלכסון, מבחינת "תפנית עם הגוף", חצתה במעבר החצייה, באופן ברור.

העדה נשאלה מתי בדיוק צעקה צעקת אזהרה והשיבה כי זה היה כאשר האוטובוס היה על מעבר החצייה, אך זה היה אבוד, אף כי הנאשם סטה וייתכן כי גם המנוחה סטתה.

הסנגור שאל את העדה להתרשמותה מהמנוחה והעדה השיבה: "**היא חשבה שהנהג יעצור. כנראה. בוודאי שהיה ירוק ולכן אני יודעת בוודאות שהיה ירוק וכשהנהג עשה את התפנית הוא הסתובב בירוק**" - עמוד 10 לפרוטוקול, שורות 22-24.

ב-24, הודעתה של העדה רות תמרי ז"ל, שהוגשה בהסכמה, מסרה העדה כי בהיותה נוסעת באוטובוס, בו נהג הנאשם, הבחינה במנוחה, חוצה מכיוון אי התנועה הבנוי, משמאל לימין כיוון נסיעת הנאשם, בהליכה מהירה ואז, שמעה רעש חזק של פגיעה והמנוחה "עפה לכביש קדימה לפני חזית האוטובוס ושכבה בכביש" - שורות 6-12.

בהמשך, מסרה העדה כי המנוחה חצתה במעבר החצייה, מכיוון אי התנועה ושיערה, כי המנוחה נפגעה ממרכז חזית האוטובוס - שורה 24.

העדה קיימה הצבעה עם הבוחן, במקום התאונה, כפי שמתועד ב- סרטון מספר 4 ב-ת/13.

העדה מסרה כי המנוחה הייתה על אי התנועה, לפני מעבר החצייה בכיוון נסיעת הנאשם והחלה לחצות אותו, באופן אלכסוני ואז עבר האוטובוס, העדה סברה כי המנוחה כבר עברה, אך לפתע, שמעה חבטה. העדה נשאלה ועמדה על כך שכיוון החצייה של המנוחה היה משמאל לימין כיוון נסיעת הנאשם וכי הייתה על אי התנועה הבנוי, כאשר הבחינה בה העדה.

עוד הוסיפה העדה, כי המנוחה הלכה בצעדים מהירים.

במהלך העדות המצולמת של העדה, תוך כדי נסיעה ושחזור מסלול נסיעת הנאשם, מסרה העדה כי בשלב בו החל הנאשם בפניה ימינה, הייתה המנוחה כבר על גבי אי התנועה הבנוי והחלה בחצייה, בשלב בו הנאשם היה עדיין במהלך הפניה ולפני מעבר החצייה. לדבריה, הנאשם האט את האוטובוס "מאוד מאוד". העדה לא ידעה לומר אם האוטובוס

פגע במנוחה, אך תיארה כי שמעה "בום", מכיוון אמצע האוטובוס.

ב-ת/1, בשורות 5-10, תיאר הנאשם, באופן חופשי ושוטף, את נסיבות המקרה ובין היתר מסר: "... **כאשר הרמזור התחלף לירוק פניתי ימינה לרחוב דבורה הנביאה, ראיתי גברת מצד שמאל שלי חוצה את הכביש בעבר השני של הכביש היא הלכה הליכה מהירה עם טלפון נייד בידה לכיוון מעבר החצייה שבו אני נמצא והיא נפגע מהחזית של האוטובוס שלי בצד שמאל...**".

הנאשם נשאל והשיב כי שדה הראיה שלו היה פתוח, ללא כל הפרעה - שורות 17-18.

בשורות 35-38, בתשובה לשאלות הבוחן, מסר הנאשם כי המנוחה חצתה משמאל לימין כיוון נסיעתו, הגיעה משטח ההפרדה משמאלו, בהליכה מהירה.

בהמשך, בשורות 47-54, נשאל הנאשם כיצד אירעה התאונה, אם המנוחה הייתה על שטח ההפרדה בעת שפנה ימינה והשיב כי המנוחה עקפה את האוטובוס, אך מתקשה, שוב ושוב, להסביר לבוחן כיצד זה קרה, למעשה.

בהמשך, בשורות 55-56, נשאל הנאשם מתי הבחין במנוחה לראשונה ומשיב: "**אני מבחין בה חוצה במעבר החצייה שמשמאלי לקראת מעבר החצייה שלי**".

ב-ת/2, שנגבתה לאחר שהנאשם נחשד בגרם מותה של המנוחה, בשורות 4-7, הוא מוסר: "...**כאשר אני התחלתי לפנות ימינה מרחוב בית אל לרחוב דבורה הנביאה אני ראיתי את הולכת הרגל אבל היא חצתה את מעבר החצייה בצד שמאל של הכביש לא במעבר חצייה שלכיוון נסיעתי וראיתי אותה מדברת בטלפון ...**".

ב-ת/13, בסרטון מספר 3, תועד שחזור התאונה, במהלך נסיעה. שערך הבוחן עם הנאשם.

בסרטון, דימתה הולכת רגל את המנוחה וחצתה את שני מעברי החצייה והבוחן צילם מנקודת מבטו של הנאשם, בכיסא הנהג.

הנאשם אישר כי הבחין בהולכת הרגל וכי שדה הראיה בכיוון נסיעתו, פתוח.

הנאשם אישר כי הבחין במנוחה חוצה את מעבר החצייה המרוחק, כאשר עמד בצומת, הבחין בה מגיעה לאי התנועה הבנוי וכאשר הגיע, במהלך השחזור, עם חזית האוטובוס אל מעבר החצייה, סימן באצבעו, את מקום חציית המנוחה וכיוון חצייתה - על גבי מעבר החצייה ובאלכסון, לפני חזית האוטובוס.

ב-ת/12, מופיעות תמונות 16-26, המתעדות אף הן את תהליך השחזור ושדה הראיה של הנאשם, בכיוון מעברי החצייה, במהלך העמידה בצומת, הפניה ימינה ועובר לתאונה.

ראיות ההגנה

בעדותו הראשית, העיד הנאשם: "**ראיתי את המנוחה כשעמדתי עוד ברמזור בצומת, ראיתי אותה מצד שמאל שלי חוצה בהליכה מהירה את הצומת, התחלף לה לירוק**" - עמוד 49 לפרוטוקול, שורות 10-12.

בהמשך, נשאל על ידי בא כוחו, מתי הבחין בה לראשונה, לאחר שהחל בנסיעה והשיב: **"היא חצתה את הכביש לכיוון אי התנועה"** - עמוד 49 לעיל, שורות 28-30.

בחקירתו הנגדית, נשאל הנאשם, מדוע, אם הבחין במנוחה חוצה את מעבר החצייה המרוחק, בהליכה מהירה, תוך שיחה בטלפון הנייד, לא עצר לפני מעבר החצייה בכיוון נסיעתו והשיב כדלקמן: **"למה אני יעצור, המנוחה עוד לא עלתה על אי התנועה, לקטע מעבר החצייה, איך אני אדע אם היא רוצה לעבור או לא, התעלמתי, לא התעלמתי, לא אני אומר, לי קצת קשה לבטות את עצמי, כשאני פניתי, כשאני פונה ימינה, אני רואה אותה חוצה במעבר החצייה, עוד פעם, בנתיב הנגדי, אז אני כבר התמקדתי, חיפשתי אם יש לי בעיות אחרות לפתור אותם. אני נהג מקצועי, אני לא... אני מחפש אם יש לי משהו אחר שמפריע לי"** - עמוד 51 לפרוטוקול, שורות 2-9.

בהמשך, נשאל הנאשם לגבי עדותן של עדות הראיה, לפיה, המנוחה הייתה על גבי אי התנועה, של מעבר החצייה הרלוונטי, כאשר החל בפניה ימינה והשיב: **"עוד פעם, אני מהנקודה שלי, רואה את מה שהן לא רואות, אני שולט ברכב"** - שורה 12 ולאחר שהוא נשאל אם זה נכון שהוא רואה יותר ממה שראו העדות, הנאשם משיב בחיוב - שורה 14 ובהמשך, לאחר שהוא נשאל כיצד זה לא הבחין במנוחה, על גבי אי התנועה ועצר את הרכב, אם עדות הראיה הבחינו בה, השיב הנאשם: **"כשאני פונה ימינה, היא עוד לא הייתה, היא כנראה היססה, אני פונה ומתמקד בצד ימין"** - שורה 17.

בשורות 20-28, נשאל הנאשם אם התרשם כי המנוחה מתכוונת לחצות את מעבר החצייה ואם הבחין בה על גבי אי התנועה, השיב הנאשם: **"זה היה נראה שהיא עומדת ומדברת בטלפון...ראיתי אותה עוד לפני אי התנועה"** וכשנשאל אם ייתכן ש"פספס" את המנוחה במהלך הפניה ימינה, השיב הנאשם: **"אני לא פספסתי, כשאת פונה ימינה, יש לך גם שטח מת"** - שורות 27-28.

בעמוד 54 לפרוטוקול, שורות 20-21, נשאל הנאשם, אם ייתכן כי סבר שהמנוחה לא תספיק להגיע למעבר החצייה בכיוון נסיעתו ולכן המשיך בפניה והשיב: **"כשאני פניתי ימינה היא צעד אולי לפני לעלות על אי התנועה"**.

בהמשך, שב הנאשם ואישר כי הבחין במנוחה, עת חצתה את מעבר החצייה המרוחק, בעת שהמתין לאור הירוק ברמזור בכיוון נסיעתו, אישר כי שניהם התקדמו במקביל ואז כשנשאל אם פגע בה, השיב: **"אחרי שהיא קפצה לכביש ואחרי שעברתי במעבר חצייה"** - שורה 32.

ב"כ המאשימה עימתה את הנאשם עם ת/1, שם, עת נשאל על ידי הבוחן, אם ייתכן שסבר שמנוחה לא תספיק להגיע למעבר החצייה בכיוון נסיעתו ולכן, המשיך בפניה, לא ידע הנאשם כיצד להשיב לשאלה וטען כי אינו יודע מה להגיד ותגובת הנאשם הייתה, כי בזמן החקירה, היה בטראומה ואין לו מה להסביר - עמוד 55 לפרוטוקול, שורות 1-3. בנוסף, נשאל הנאשם מדוע לא ענה באופן נחרץ לבוחן כי לא החמיץ את המנוחה, אלא השיב כי אין לו מה להגיד ושוב, חזר הנאשם על כך שהיה בטראומה.

בעמוד 56, נשאל הנאשם אם ראה את המנוחה "נכנסת" בדופן שמאל של האוטובוס והשיב כי לא ראה אותה "היא התפרצה לכביש".

לשאלת ב"כ המאשימה, כיצד זה ב-ת/13, ידע להצביע בדיוק היכן ירדה המנוחה למעבר החצייה, שכן, לטענתו, הבחין

בה שניה לפני כן וכעת הוא טוען כי לא ראה את המנוחה, השיב הנאשם: **"יכול להיות שזה מה שהם אמרו לי, הבוחן אמר" - שורה 6.**

הנאשם נשאל מדוע לא מסר את גרסתו הברורה במהלך שתי חקירות במשטרה, שם השיב לשאלות רבות, כי אין לו מענה לגביהן והשיב כי הבוחן הכניס לו מילים לפה - שורות 15-16.

לבסוף, עומת הנאשם עם גרסת עדות הראיה והטענה כי הבחין במנוחה במעבר החצייה המרוחק, עת המתין לאור הירוק ברמזור בכיוון נסיעתו, החל בנסיעה והתקדם במקביל לחציית המנוחה את הכביש, אך לא נתן דעתו למנוחה, המשיך בנסיעה ופגע בה והשיב: **"לא. זה עוד פעם טעות. אני יושב במקום שלי, שאני שולט ומה שאני רואה, מה שהנוסעים רואים, הם רואים משהו אחר לגמרי, יש להם זווית אחרת וזמן תגובה אחר שהם רואים. אם הייתי רואה הייתי עוצר בוודאות. אני לא הולך לפגוע במישהו. זה לא חוויה. זה טראומה" - שורות 17-24.**

הנאשם המשיך והעיד, כי לאחר שהבחין במנוחה חוצה את מעבר החצייה המרוחק, לא הבחין בה, עד לאחר הפגיעה, בגלל "שטח מת" - עמוד 49 לפרוטוקול, שורות 31-32.

הנאשם שב וחזר על הטענה של "שטח מת", גם בעמוד 51 לפרוטוקול, שורות 27-28 וכאשר טענה בפניו ב"כ המאשימה, כי טענה זו עולה לראשונה מפיו במהלך עדותו וכי גם מומחה ההגנה לא טען בחוות דעתו, כי היה "שטח מת", שמנע מן הנאשם להבחין במנוחה, השיב הנאשם, תוך שהוא משנה טענתו, למעשה: **"אני לא רוצה לטעון משהו חדש, אני מספר מה היה במקרה. כשאני פונה ימינה, יש לי גם הולכי רגל שיש להן ירוק, עוברים מצד ימין, אחרי שהיא חצתה, היא עמדה ודיברה בטלפון, אני לא יכול לקרוא את המחשבות שלה".**

ב-נ/3, התייחס מומחה ההגנה, לעדויות שבתיק החקירה, באשר למיקום המנוחה, עובר לפגיעה בה - בסעיף 3.4, לעדותן של עדות הראיה, כפי שפורטה לעיל ובסעיף 3.6, להצבעה שערך הנאשם עם הבוחן, כפי שתועדה ב-ת/12, תמונה 13, קבע כי ההצבעה מתיישבת עם העדויות ולמעשה, אישר את גרסת המאשימה, לפיה, המנוחה הגיעה כבר לאי התנועה הבנוי, עת החל הנאשם בפניה ימינה בצומת.

בסעיף 3.10 ל-נ/3, סיכם המומחה נקודה זו והדגיש: **"לאור עדותן של שתי עדות הראיה, ניתן לקבוע כי לאורך כל נסיעת האוטובוס מקו העצירה ועד לסוף מעבר החצייה, הולכת הרגל עמדה על שטח אי התנועה".**

בהמשך, בסעיף 3.11, שולל המומחה, באופן מפורש, את גרסת הנאשם, לפיה, כשהחל בפניה ימינה, המנוחה חצתה את מעבר החצייה המרוחק ושב וקובע, כי המנוחה הגיעה כבר לאי התנועה, בשלב בו הנאשם החל בפניה ימינה.

ממשיך המומחה, בסעיף 3.13 ומעלה השערות שונות באשר להלך רוחו של הנאשם, במהלך הפניה ימינה, אך שב וחוזר על הקביעה, כי המנוחה הגיעה כבר לאי התנועה.

בסעיף 3.20, שב המומחה וקובע, כי המנוחה עמדה על אי התנועה, מהלך כל פנייתו של הנאשם ימינה, אך לא הראתה כל כוונה לחצות את מעבר החצייה "עד לסיום שיחת הטלפון".

בסעיף 4.11 למסקנות, מציין המומחה, שוב, כי המנוחה עמדה על אי התנועה, **"לאורך כל מהלך הפניה ימינה.."** של הנאשם.

הכרעה

לאחר בחינת ראיות הצדדים, אני קובעת כי המנוחה סיימה לחצות את מעבר החצייה המרוחק והגיעה אל אי התנועה הבנוי, עובר לנקודת הזמן בה החל הנאשם בפניה ימינה בצומת.

עדותן של עדות הראיה הייתה חד משמעית ועקבית בנקודה זו, כמפורט לעיל, לא נסתרה בבית המשפט ואם לא די בכך, נתמכה בחוות דעתו ועדותו של מומחה ההגנה.

יודגש, כי ע"ת 1 העידה כי הבחינה במנוחה ובאירוע כולו, דרך השמשה הקדמית של האוטובוס ומכאן, שזווית הראיה שלה הייתה זהה לזו של הנאשם וטענותיו, לפיהן, מנקודת מבטו, הוא הבחין בדברים אחרים, אותם לא ראו עדות הראיה, וודאי שאין בהן כדי להצדיק מצב עובדתי בו הנאשם **לא מבחין** בדברים בהם מבחינות עדות הראיה, לרבות במנוחה על גבי מעבר החצייה, קל וחומר, מקום בו אישר הנאשם, כי ממוקם מושבו, בכיסא הנהג, הוא רואה יותר מעדות הראיה - עמוד 51, שורות 13-14.

הנאשם עצמו, הציג גרסה לא עקבית, מתפתחת ובלתי אמינה, גרסה אשר עומדת בסתירה אפילו לגרסת מומחה ההגנה, הכל כמפורט לעיל.

יודגש, כי חלק ניכר מחוות דעתו של המומחה, מוקדש להעלאת היפותזות כאלה ואחרות, לגבי הלך הרוח של הנאשם והמנוחה, מניעיהם וכוונותיהם, כאשר ברי, כי חוות דעת של מומחה הגנה בתחום תאונות הדרכים, אינה אמורה לעסוק בסוגיות אלה ובית המשפט אינו נדרש ליתן כל משקל לקביעות עובדתיות ולמסקנות הנוגעות לחקר הנפש, שאינן במומחיותו של העד.

מקום בו אין בידי ההגנה להציג גרסה אחידה בפני בית המשפט ונוכח עדותה של ע"ת 1 והודעתה של רות תמרי ז"ל, לרבות עדותה המצולמת ב-ת/13, יש מקום ליתן משקל מכריע לראיות שהציגה המאשימה בסוגיה זו ולפיכך, אני קובעת כאמור ברישא לפסקה זו.

2. היכן ובאיזה אופן, חצתה המנוחה את הכביש, במסלול נסיעת הנאשם ומה היה מקום הפגיעה באוטובוס ?

ראיות המאשימה

ע"ת 1 תיארה כי המנוחה חצתה את הכביש, מאמצע אי התנועה, משמאל לימין כיוון פניית הנאשם, ישר על מעבר החצייה, בין האמצע לצד שמאל של מעבר החצייה, אך תוך תפנית/חצי תפנית, עם גופה ומעט באלכסון.

עוד מסרה העדה, כי המנוחה חצתה את מעבר החצייה באיטיות ובאופן נינוח, בהליכה רגילה והספיקה לצעוד 3-4 צעדים, עד שנפגעה.

העדה נחקרה בחקירה נגדית ועמדה על גרסתה - עמודים 5-10 לפרוטוקול.

עדת הראיה רות תמרי ז"ל, מסרה בהודעתה הכתובה, כי המנוחה חצתה את הכביש, במעבר החצייה, מכיוון אי התנועה הבנוי וזאת, בהליכה מהירה.

בעדותה המצולמת הראתה העדה את מקום עמידתה של המנוחה, על אי התנועה הבנוי, לפני חלקו השמאלי של מעבר החצייה וזאת, כאשר היא מבחינה בה, תוך שהיא מביטה שמאלה מתוך האוטובוס ובהמשך, תיארה כיצד המנוחה החלה בחצייה באלכסון שמאלה, בצעדים מהירים, כאשר בכך הבחינה העדה, תוך שהיא מביטה קדימה ומסרה כי המנוחה חצתה לפני האוטובוס וכי היא, העדה, הייתה בטוחה כי המנוחה הספיקה לחצות את הכביש, עד ששמעה חבטה.

הבוחן קבע כי קצב חצייתה של המנוחה, היה 1.2 מטר לשנייה ובחקירתו הנגדית, השיב כי קבע מהירות חצייה זו, כממוצע, בין שתי העדויות לעיל.

עוד הוסיף הבוחן, כי ממילא, מקום בו אין מחלוקת כי התאונה בלתי נמנעת, מן ההיבט החישובי, אין כל נפקות למהירות החצייה שנבחרה וגם אם היה בוחר בקצב חצייה מהיר יותר, זה לא היה משנה את תוצאת השחזור.

הבוחן נחקר והשיב כי אינו יכול לשלול את הטענה כי המנוחה חצתה באלכסון או בהליכה מהירה - עמודים 42-44 לפרוטוקול.

הבוחן נחקר בנוגע לכתם הדם שנמצא בזירת התאונה והשיב כי כתם הדם נמצא במרחק של 8 מטרים מסוף מעבר החצייה ויש בו כדי להעיד על מקום שכיבת המנוחה, לאחר הפגיעה - עמוד 44, שורות 24-27.

הבוחן נשאל אם מרחק זה נראה לו סביר, נוכח מהירות הנסיעה האיטית של האוטובוס והשיב כי ייתכן והמנוחה התגלגלה על הכביש - עמוד 45 לפרוטוקול, שורות 1-5.

הבוחן נשאל אם הוא יכול לשלול גרסה לפיה המנוחה שוחחה בטלפון הנייד וירדה למעבר החצייה לאחר שהאוטובוס היה קרוב למעבר החצייה והשיב כי אינו יכול לשלול זאת - עמוד 46, שורות 1-3.

ב-1/1, מסר הנאשם כי הבחין במנוחה חוצה את מעבר החצייה המרוחק, בעת שהחל בפניה ימינה בצומת האמור, תוך שהיא מחזיקה בידה טלפון נייד ומתקדמת לעבר מעבר החצייה הקרוב ואז, נפגעה מחלקה שמאלי של חזית האוטובוס - שורות 7-9.

בהמשך, לשאלת הבוחן, השיב הנאשם כי המנוחה לא חצתה, אלא הגיעה "משטח הפרדה משמאלי" - שורות 35-36, בהליכה מהירה.

הנאשם נשאל מאיזה חלק של האוטובוס נפגעה המנוחה ומשיב: "חלק קדמי שמאלי, נראה לי באזור הפנס" - שורות 45-46 וכאשר הבוחן שואל אותו כיצד נפגעה מרכבו, אם טען בתחילה כי כאשר פנה ימינה, המנוחה הייתה על שטח הפרדה, השיב: "היא עקפה את האוטובוס וקיבלה מכה" - שורות 47-48, אך בהמשך, אינו יכול להסביר לבוחן, כיצד עקפה את האוטובוס - שורות 51-54.

הנאשם נשאל על ידי הבוחן, בוורסיות שונות, כיצד זה פגע במנוחה, אם לגרסתו, המנוחה לא הגיעה למעבר החצייה שבכיוון נסיעתו, כאשר פנה ימינה והייתה עדיין במעבר החצייה המרוחק והשיב, בשלוש תשובות שונות - " **אני לא יודע מה להגיד לך**" - שורות 61, 64, 69 והוסיף כי נכון שהמנוחה נפגעה מחזית האוטובוס, אך כשהוא עבר במעבר החצייה, היא לא הייתה שם.

הבוחן שאל את הנאשם, אם כך, איך נגרמה התאונה והנאשם השיב, שוב - " **אני לא יודע מה להגיד לך**" - שורה 72.

הנאשם נשאל ולא ידע לומר איזה מרחק הספיקה המנוחה לחצות, במעבר החצייה בכיוון נסיעתו - שורות 79-80.

ב-ת/2, מסר הנאשם כי, כאשר החל בפניה ימינה, המנוחה חצתה את מעבר החצייה המרוחק, תוך שהיא משוחחת בטלפון הנייד וכשהגיע כבר למעבר החצייה בכיוון נסיעתו, שמע: " **בום**" **בדופן השמאלי של האוטובוס** - שורות 4-7 ולא בפינה השמאלית של חזית האוטובוס, כפי שטען בגרסתו הראשונה.

לשאלת הבוחן, כיצד הגיעה המנוחה ממעבר החצייה המרוחק אל מעבר החצייה בכיוון נסיעת הנאשם ולמגע עם האוטובוס, במהלך הפניה ימינה, השיב הנאשם: " **כנראה היא הלכה מהר מדי והייתה שקועה בטלפון**" - שורות 11-13 ובהמשך, לאחר שהבוחן מקשה עליו וטוען בפניו, שלא העריך נכונה את מהירות הליכתה של המנוחה ולכן, לא עזר לפני מעבר החצייה, משיב הנאשם: " **אם היא הייתה על שטח הפרדה, הייתי עוצר לפני מעבר החצייה**" - שורות 14-16.

בעדותו המצולמת של הנאשם, במהלך שחזור מסלול נסיעתו עובר לפגיעה, מתאר הנאשם כי הבחין במנוחה חוצה את מעבר החצייה המרוחק, כאשר המתין לאור הירוק בכיוון נסיעתו ובהמשך, במהלך הפניה ימינה, מצביע באצבעו לעבר מרכז אי התנועה ואומר: "... ורואה אותה יורדת מפה".

בתמונה 13 בת/12, מצביע הנאשם על כיוון חציית המנוחה, כאשר הוא עומד במרכז אי התנועה הבנוי ומצביע בידו לעבר מרכז מעבר החצייה.

בתמונות 14-15, מצביע הנאשם על אזור באוטובוס, ממנו נפגעה המנוחה. ניתן לראות, כי הנאשם מצביע לעבר החלק השמאלי של חזית האוטובוס, בסמוך לפנס השמאלי.

ראיות ההגנה

בעדותו הראשית, העיד הנאשם כי הבחין במנוחה רק בשלב בו חצתה את מעבר החצייה המרוחק, לעבר אי התנועה ולאחר מכן, לא הבחין בה, בשל "שטח מת", כפי שפורט לעיל, - עמוד 49, שורות 9-32.

בחקירתו הנגדית, טען הנאשם כי הבחין במנוחה לאחר שחצתה, כשהיא עומדת ומדברת בטלפון ובהמשך, מצוין כי הבחין בה ב " **סוף מעבר החצייה, כמטר אחרי מעבר החצייה, בין השיחים**" ומצביע בתמונה מספר 14 בת/12, אל האזור שמעבר לעמוד הרמזור, בין שיחי פרחים הנראים בתמונה - עמוד 52, שורות 4-32.

בעמוד 53, התבקש הנאשם לתאר, כיצד לדעתו עקפה המנוחה את האוטובוס, לגרסתו והשיב: " **עוד פעם, היא כנראה הייתה שקועה בשיחת הטלפון, כנראה לא ראתה שאני פניתי, יש את זה שהעדה אמרה שהיא יצאה מהצד הכי קיצוני של מעבר החצייה וקפצה לכביש**" שורות 29-31.

בעמוד 54, שורות 20-21, טען הנאשם כי כאשר פנה ימינה, המנוחה הייתה " **צעד אולי לפני לעלות על אי התנועה**".

בשורות 31-32, נחקר הנאשם והשיב כי פגע במנוחה, לאחר שהיא קפצה לכביש והוא עבר במעבר החצייה.

בעמוד 55, נשאל הנאשם על השינוי בגרסה שמסר לגבי מקום הפגיעה של האוטובוס במנוחה, בין ת/1 ל-ת/2 והשיב, בעמוד 56: "אני לא זוכר למה אמרתי פגעתי פה, אולי שיערתי שהפגיעה הייתה פה".

הנאשם נשאל אם הבחין במנוחה פוגעת בדופן והשיב כי לא ראה, שכן המנוחה התפרצה לכביש.

בשורות 22-24, שב הנאשם וחוזר על טענתו, כי אם היה מבחין במנוחה על גבי אי התנועה, היה עוצר בוודאות, כי הוא "לא הולך לפגוע במישהו".

ב-נ/3, קובע מומחה ההגנה, כי המנוחה חצתה את מעבר החצייה, בכיוון נסיעת הנאשם, מקצהו המרוחק ובאלכסון שמאלה ומתייחס גם להצבעה שערך הנאשם, בזירת התאונה, כמתועד ב-ת/12.

בהמשך, קובע המומחה, כי קצב חציית המנוחה, היה מהיר יותר ממהירות התקדמות האוטובוס ולכן, ייתכן בהחלט כי המנוחה ניסתה להשיג ולעקוף את האוטובוס וכמתואר בסעיף 3.14: "סביר להניח כי באותה נקודת זמן בה הולכת הרגל בחרה לרדת לכביש, הבחינה באוטובוס הנמצא כבר בסמוך מאוד אליה, לכן בחרה לרוץ תוך שהיא משיגה את האוטובוס ונפגעת בניסיון לבצע תפנית ולעקוף אותו לפני החזית".

בהמשך, בסעיף 3.16, מתייחס המומחה לכתם הדם וקובע כי: "ניתן להעריך ברמת סבירות גבוהה כי העובדה שמהירות פגיעה כה נמוכה הולכת הרגל התנגלה למרחק יחסית כה רב, נעוצה בעובדה שנפגעה מהאוטובוס במהלך ריצה ומכח האינרציה של מהירות חצייתה, המשיכה לאחר שנפלה להתנגלל עד לאזור כתם הדם".

בהמשך חוות הדעת, מעלה המומחה השערות שונות לגבי עיכוב בתחילת חציית מעבר החצייה על ידי המנוחה ומתייחס למחקרים הנוגעים להשפעת הדיבור בטלפון סלולרי על משתמשי הדרך.

איני מוצאת לנכון להידרש להשערות אלה, שכן, מומחה אמור להעיד על "עובדות שבמומחיות" או מסקנות שבתחום מומחיותו, על מנת שבית המשפט יוכל ליתן ערך ראייתי כלשהו לחוות דעתו ולעדויות בבית המשפט - ראה ספרו של כבוד הש' קדמי ז"ל, "על הראיות", חלק שני עמודים 754-775.

במסקנותיו, קובע המומחה כי המנוחה החלה בחציית מעבר החצייה שבכיוון נסיעת הנאשם, לאחר שעמדה על אי התנועה הבנוי 9.6 שניות ודעתה הייתה מוסחת, בשל שיחה בטלפון הנייד וזאת מבלי שבדקה תחילה את מצב התנועה ובשלב בו חזית האוטובוס הייתה כבר אחרי מרכז מעבר החצייה. המנוחה חצתה בריצה ובאלכסון שמאלה וזאת כאשר גבה לאוטובוס וכאשר הבחינה באוטובוס, ניסתה לעקוף אותו ונפגעה.

בעדותו בבית המשפט, נשאל המומחה, בחקירה נגדית, בנוגע לקביעתו כי המנוחה חצתה את מעבר החצייה בכיוון נסיעת הנאשם, בהליכה מהירה עד ריצה והשיב כי התייחס לסבירות שמנוחה הגבירה את קצב החצייה של עד כדי ריצה, לאחר שהבחינה שהאוטובוס "אוטוטו פוגע בה", שכן, הייתה לה היכולת לעשות כן, על פי עדותו של בנה, עד תביעה 4.

המומחה נשאל אם הוא חולק על קביעת מהירות החצייה של המנוחה, על ידי בוחן המשטרה והשיב: "אני לא אמרתי שהוא טעה, בחוות הדעת שלי לא כתבתי בשום מקום שהבוחן טעה, בהתייחס למהירות" - עמוד 61 לפרוטוקול, שורות 21-23.

המומחה נשאל ואישר כי בתמונה שסומנה ת/28, כאשר הנאשם מצביע על המקום ממנו ירדה המנוחה לכביש, חזית האוטובוס נמצאת לפני מעבר החצייה - עמוד 63 לפרוטוקול, שורות 19-23.

לשאלת בית המשפט, אישר המומחה כי עדותו של עד תביעה 3, באשר למקום האימפקט, על פי ת/12, אינה סבירה, שכן, זהו מקום עצירת האוטובוס לאחר התאונה ואילו מקום האימפקט, הנו במרחק מסוים מאחור.

המומחה נשאל מדוע התייחס בסעיף 3.6 לחוות דעתו, אל תמונות 14 ו-15 ל-ת/12, כאילו בתמונות אלה, מצביע הנאשם על המקום בו נפגעה המנוחה, בעוד שמהכיתוב בצד התמונות, עולה כי הנאשם מצביע על מקום הפגיעה של האוטובוס במנוחה והנאשם מפנה את אצבעו לעבר הפינה השמאלית של חזית האוטובוס ולא לעבר הכביש והשיב כי לשיטתו, מדובר בהצבעה של הנאשם לעבר מקום הפגיעה בכביש.

לאחר שנשאל, כיצד מתיישבת תשובה זו עם תשובתו הקודמת, לפיה, התמונות מתעדות את מקום עצירת האוטובוס לאחר התאונה ולא לפניה, השיב כי הוא עומד על תשובתו, אך זו הצבעה של הנאשם - עמוד 64 לפרוטוקול, שורות 22-32 ועמוד 65, שורות 1-11.

המומחה נשאל על ידי בית המשפט אם לגרסתו, המנוחה ירדה מאי התנועה לכביש, הבחינה בדופן האוטובוס לנגד עיניה ואז, החלה בהליכה מהירה או ריצה, לסטות שמאלה כיצד לעקוף את האוטובוס והשיב, כי המנוחה הייתה ממילא בתנועה אלכסונית וכיוון שהאוטובוס נסע במהירות שהיא איטית ממהירות הליכה, הייתה לה האפשרות לרוץ ולעקוף את האוטובוס וזו אפשרות מאוד סבירה - עמוד 67 לפרוטוקול, שורות 1-17.

בהמשך, מסביר המומחה כי אלמלא הייתה המנוחה סוטה שמאלה, היא לא הייתה נפגעת מחזית האוטובוס, או מהאוטובוס בכלל - שורות 20-24.

המומחה נשאל לגבי מסקנות, שאינן עולות בקנה אחד עם גרסת הנאשם והשיב כי הוא מסתמך על גרסת עדות הראיה לתאונה - עמוד 70 לפרוטוקול, שורות 21-28.

המומחה נשאל ואישר כי הנחתו היא כי הנאשם הבחין במנוחה על אי התנועה, אך סבר שלא תחצה את הכביש ולכן, המשיך בנסיעה - עמוד 71, שורות 12-17 ולשיטתו, כאשר מסר הנאשם, ב-ת/1, שורה 36, כי הבחין במנוחה מגיעה מאי התנועה, הכוונה, שעמדה שם.

הכרעה

לאחר בחינת ראיות הצדדים, אני קובעת כי המנוחה חצתה את מסלול נסיעת הנאשם, על גבי מעבר החצייה המסומן, בחלק שבין מרכז מעבר החצייה לקצהו המרוחק, כאשר היא הולכת בקצב הליכה שבין רגילה למהירה וגופה מופנה מעט שמאלה, עד שנפגעה מחזית האוטובוס, באזור הפינה השמאלית/פנס קדמי שמאלי.

בספר על הראיות, לעיל, בעמוד 779, נאמר: "כשישנה עדות נאמנה של עדי ראיה על מה שקרה לעומת עדות תיאורטית של מומחה על מה שיכול היה לקרות, אין צורך לומר כי בדרך כלל עדיפה העדות הישירה על העדות התיאורטית".

עדותן של עדות הראיה לתאונה, כפי שנסקרה לעיל, יש בה כדי להעיד באופן בלתי אמצעי וחד משמעי, בנוגע למקום ואופן חציית מנוחה את מעבר החצייה בכיוון נסיעת הנאשם.

עדת תביעה 1, העידה על כך בבית המשפט, נחקרה בחקירה נגדית ועמדה על גרסתה לפיה, המנוחה, שעמדה תחילה על אי התנועה, החלה לחצות את מעבר החצייה, ישר במרכזו, אך כשגופה בחצי תפנית שמאלה, הספיקה לפסוע 3-4 פסיעות ואז, נפגעה מהפינה הקדמית שמאלית של האוטובוס.

גרסה זו לא נסתרה בבית המשפט ואין בכל קביעותיו, מסקנותיו והשערותיו של מומחה ההגנה, כדי לקעקע אמינותה.

גרסתה של רות תמרי ז"ל, תומכת בגרסת עדת תביעה 1 לעיל, בכל הנוגע לנקודת עמידתה ותחילת חצייתה של המנוחה, מאי התנועה, לעבר המדרכה, במסלול נסיעת הנאשם.

גרסת ההגנה לא הייתה אחידה ובית המשפט נדרש למעשה, להכריע בין גרסת הנאשם, שהייתה גם בסוגיה זו, מתפתחת, בלתי עקבית ובלתי אמינה, לבין גרסת מומחה ההגנה, שכן הגרסאות עומדות בסתירה מוחלטת זו לזו, כפי שפורט לעיל.

הנאשם שב וסתר עצמו בבית המשפט, אל מול גרסאותיו במהלך חקירתו במשטרה, לא ידע לספק הסבר מניח את הדעת לסתירות אלה ובתשובותיו בחקירה הנגדית, עשה רושם מתפתל ומתחמק.

מעבר לתשובות שתועדו בכתב, סתר עצמו הנאשם גם אל מול לוח התמונות, ת/12 ועדותו המצולמת, שינה את מקום עמידת ותחילת חציית הכביש על ידי המנוחה, וטען כי דברים נאמרו על ידי הבוחן המשטרתי, אף כי דבריו הוקלטו וניתן לשמוע בבירור כי הם נאמרו על ידי הנאשם, באופן ספונטני.

מומחה ההגנה, מצדו, שלל גרסת הנאשם והציג תיאוריה משלו, שלא נתמכה בראיות כלשהן, אלא בהשערות על הלך רוחה של המנוחה והלך רוחו של הנאשם.

ברי, כי אין בהשערות מעין אלה, כדי לבסס גרסה ממשית ומוצקה בפני בית המשפט.

יתרה מזו, מצאתי כי התרחיש שהביא המומחה בפני בית המשפט, לפיו, המנוחה החלה בריצה/הליכה מהירה, כדי לעקוף את האוטובוס, לפני חזיתו כאשר האוטובוס בתנועה, הנה בלתי סבירה, בלשון המעטה ונעדרת תימוכין כלשהם, בין אם בראיות ובין אם בשכל הישר.

ממצא אובייקטיבי שנמצא בזירת התאונה, כתם הדם ממקום שכיבת המנוחה, לאחר התאונה, יש בו כדי להעיד על כך שהמנוחה לא נתקלה בדופן האוטובוס, כפי שטען הנאשם באחת מגרסאותיו, שכן לא הוצג בפני כל תרחיש סביר, שיש בו כדי לגרום לגופה של המנוחה להגיע למרחק של 8 מטרים מסוף מעבר החצייה, כתוצאה מהתקלות בדופן של אוטובוס, כפי שטען הנאשם ויתרה מזו, גם מומחה ההגנה, ממקם את המנוחה לפני חזית האוטובוס ולא בצדו, אך טוען, כי המרחק נובע מכך שהמנוחה נפגעה במהלך ריצה.

מכאן, כי גם בסוגיה זו, לא השכילה ההגנה להציג גרסה אחת ויחידה בפני בית המשפט ושוב, נדרש בית המשפט לבחור בין גרסת הנאשם לגרסת מומחה ההגנה.

בסיכומיו, מתייחס הסנגור לסתירות בגרסאותיו של הנאשם ומבקש כי בית המשפט יבין את הלחץ בו מצוי הנאשם ואת העובדה כי קיבל "עצות אחיותופל", כטעם המצדיק את חוסר האמינות של הנאשם בבית המשפט וכן, מבקש כי בית המשפט ייתן את הבכורה לגרסתו הראשונית של הנאשם, ב-ת/8, דו"ח הפעולה.

למעשה, מבקש הסנגור כי בית המשפט יבין את הצורך שחש הנאשם לשקר, בין אם במהלך חקירתו השנייה במשטרה ובין אם בבית המשפט.

למותר לציין, כי בית המשפט אמון על חקר האמת ומצפה כי הנאשם יציג גרסת אמת בבית המשפט, גם אם הוא נתון תחת לחץ נפשי או פועל בעקבות עצה גרועה.

ב-ת/8, מדובר בגרסה המתמצה במשפט אחד בודד, שנרשם על ידי סייר התנועה, בזירת התאונה, מבלי שהנאשם הועמד על זכויותיו. לעומת זאת, ב-ת/1, מדובר בחקירה תחת אזהרה, במשרדי אגף התנועה בתל אביב, לאחר שהנאשם הוזרר כדין, הוסברו לו זכויותיו והוא קיבל ייעוץ משפטי, עובר לחקירה ובתחילתה, על ידי עו"ד יורי, כאשר, במהלך החקירה, מוסר הנאשם גרסתו הספונטנית לתאונה ומשיב לשאלות מפורטות.

בנסיבות אלה, לא מצאתי כל סיבה ליתן עדיפות לגרסת הנאשם, כפי שתועדה ב-ת/8.

לפיכך, אני קובעת כאמור ברישא לפסקה זו.

3. האם היה על הנאשם ליתן זכות קדימה למנוחה?

לשיטת המאשימה וכמפורט בסיכומיה, תוך הפניה לע"פ 8827/01 שטרייזנט נגד מדינת ישראל, הנאשם היה חייב לעצור את האוטובוס ולאפשר למנוחה לחצות את מעבר החצייה, גם אם היה לו ספק לגבי כוונתה לחצות.

לשיטת ההגנה וכמפורט בסיכומיה, התאונה אירעה לאחר שחזית האוטובוס עברה את מעבר החצייה והמנוחה התפרצה לכביש, לאחר שהאוטובוס עבר את נקודת "אל חזור" והנאשם לא יכול היה למנוע את התאונה. בסיכומיו, מציג הסנגור שתי חלופות אפשריות - האחת, המנוחה לא הראתה כל כוונה לחצות את מעבר החצייה, אלא התעתדה להמשיך בשיחה בטלפון הנייד והשנייה, המנוחה הייתה עדיין במעבר החצייה מרוחק, בעת שהנאשם פנה ימינה ועל פי שתי חלופות אלה, גורסת ההגנה, כי לא קמה כל חובה שהנאשם יעצור את האוטובוס לפני מעבר החצייה בכיוון נסיעתו וקביעת הבוחן המשטרתי, כי הייתה עליו החובה לעצור, הנה בבחינת קביעת נורמה משפטית, דבר המצוי בתחום סמכותו של בית המשפט.

עוד טוען הסנגור, בהתייחס לעפ"ת 28434-05-13 ברזל נגד מדינת ישראל, כי לא ניתן לקבוע כי בכל מקרה של פגיעה בהולך רגל על מעבר חצייה, התרשל הנהג הפוגע בנהיגתו.

עוד ציין הסנגור בסיכומיו, כי לאור האמור לעיל, שקל לבקש מבית המשפט להורות על זיכוי הנאשם, בתום פרשת התביעה ומבלי להשיב לאישום, אך לא עשה כן, בשל מהות האירוע.

הכרעה

תקנה 67(א1) לתקנות התעבורה, תשכ"א-1961, קובעת כדלקמן:

"נוהג רכב המתקרב למעבר חצייה, יאט את הרכב אם הולך רגל עומד על המדרכה בסמוך למעבר החצייה ואם ניכר שבכוונתו של הולך הרגל לחצות את הכביש, ייתן לו זכות קדימה".

עדת תביעה 1, העידה בבית המשפט: **"אני ראיתי את הרמזור הירוק ברמזור של התחבורה ונוכחתי גם באישה שניצבת באי התנועה, יש בצומת 2 מעבר חצייה, היא עמדה באי התנועה באמצע ורצתה לחצות לצד ימין, משמאל לימין, ראיתי אותה ושמתי לב שהיא עצרה אולי לחלקיק שניה..."** עמוד 5 לפרוטוקול, שורות 28-30.

בהמשך, בעמוד 7 לפרוטוקול, בשורות 22-23, השיבה העדה לשאלת הסנגור ומסרה: **"להערכתך היא עמדה, להערכתך היא כן ראתה את האוטובוס וחשבה שהוא כן יעצור. כך אני משערת".**

ובעמוד 10 לפרוטוקול, בשורות 1-2, בתשובה לשאלת הסנגור, השיבה העדה: **"אני לא יודעת להיכנס לראש של הנהג, אני כהולכת רגל נזהרת ויוצרת קשר עם הנהג כשאני חוצה. כל אחד היה לו ברור שמישהו אחר יעצור, זה מה שאני משערת".**

הנאשם העיד בבית המשפט, כפי שפורט לעיל, כי אם היה מבחין במנוחה עומדת על אי התנועה, היה עוצר את האוטובוס.

מאידך, כאשר נשאל מומחה ההגנה, מדוע, לשיטתו, לא עצר הנאשם, החב בחובת זהירות מוגברת, את האוטובוס, אם המנוחה עמדה על אי התנועה במהלך כל פנייתו ימינה, השיב: **"מכיוון שהמנוחה, קרוב ל-10 שניות, במהלך כל הפניה, חרף זאת שהיה לה אור ירוק ברמזור, המשיכה לעמוד באותה נקודה באי התנועה, כשהגב שלה מופנה לאוטובוס והיא משוחחת בטלפון ולא מראה כל כוונה לחציה. אני מניח שהוא הבין שאם לאורך כל הפניה שלו היא נשארת באותו מצב, אין לה גם כוונה לחצות את הכביש. לכן הוא לא נעצר" -** עמוד 68 לפרוטוקול שורות 25-32.

דהיינו, גם בסוגיה זו, לא השכילה ההגנה להציג עמדה אחידה ועקבית בפני בית המשפט.

כפי שפירטתי לעיל, קבעתי כי המנוחה סיימה לחצות את מעבר החצייה המרוחק והגיעה אל אי התנועה הבנוי, עובר לנקודת הזמן בה החל הנאשם בפניה ימינה בצומת וכי הנאשם, הבחין בה מגיעה לא התנועה הבנוי ולחלופין, אמור היה להבחין בה, כפי שהבחינו בה עדות הראיה וכן, קבעתי כי המנוחה חצתה את מסלול נסיעת הנאשם, על גבי מעבר החצייה המסומן, בחלק שבין מרכז מעבר החצייה לקצהו המרוחק, כאשר היא הולכת בקצב הליכה שבין רגילה למהירה וגופה מופנה מעט שמאלה, עד שנפגעה מחזית האוטובוס, באזור הפינה השמאלית/פנס קדמי שמאלי.

בנסיבות אלה, אין חולק, לטעמי, כי הנאשם חייב היה לעצור את האוטובוס ולאפשר למנוחה לחצות את מעבר החצייה שבמסלול נסיעתו.

יתרה מזו, גם אם היה מקום לקבל את טענת ההגנה, לפיה, המנוחה התפרצה למעבר החצייה, מבלי ליתן דעתה על האוטובוס המתקרב, הרי שבע"פ (מחוזי ת"א) 70642/08 מדינת ישראל נ' יעקב בן בידה תגדייה, קבעה כבוד השופט ד' ברלינר: **"בבחינת למעלה מן הנדרש אוסיף אף זאת: גם קביעה עובדתית לפיה התפרץ המנוחה אל הכביש**

לא הייתה מביאה לכלל מסקנה כי נותק הקשר הסיבתי-משפטי בין נהיגתו של המשיב לבין התאונה הקטלנית. ושוב, בגדר מושכלות יסוד - התנהגות רשלנית של הנפגע, כמו גם התערבותו של גורם שלישי במערכת, אינן שוללות בהכרח קשר סיבתי-משפטי בין מעשה או מחדל של הפוגע לבין תוצאה פוגעת - שעה שהפוגע, כאדם מן הישוב, יכול היה לצפות מראש את שאירע בפועל ולפעול בהתאם השאלה היא - לעולם - שאלת הצפיות הראויה והנדרשת, דהיינו, האם מי שמצוי בנעליו של הנאשם שמדובר בו, יכול וצריך היה לצפות גם התנהגות רשלנית מצד הקורבן".

נהג רכב המתקרב למעבר חצייה חייב ליתן דעתו ולצפות אף אפשרות של התנהגות רשלנית מצדו של הולך הרגל. חובה זו קיימת לא אך במצב שבו עומד הולך הרגל על סף מעבר החצייה, פניו אל-עבר הכביש והתנהגותו מבטאת כוונה לחצות את הכביש. חובה זו קיימת גם במצב שבו מתעורר ספק אם אדם הנמצא בסמוך למעבר החצייה מבקש לחצות את הכביש אם לאו.

על חובת הצפיות המוטלת על נהג במצב כגון דא, עמד המשנה לנשיא לז' ברע"פ 6918/02 אחיה נ' מדינת ישראל:

"במצב שבו אין זה ברור אם הולך הרגל עומד לחצות את מעבר החצייה אם לאו, ואין אינדיקציה לכאן או לכאן, חייב נהג הרכב לצפות אפשרות כזו ובמקרה מתאים אפילו להאט את רכבו עד כדי עצירה לפני מעבר החצייה".

במקרה שבפני, כפי שהתרשמה עדת התביעה 1, כי יש בכוונת המנוחה לחצות את מעבר החצייה, היה גם על הנאשם, שהנו נהג מקצועי ומכאן, מנוסה ומורגל בנהיגה יומיומית, להבין כי בכוונת המנוחה לחצות את מעבר החצייה, לצפות את ירידתה לכביש ולעצור את האוטובוס לפני מעבר החצייה ומשלא עשה כן, כיוון שסבר כי המנוחה תעצור ותמתין שיחלוף על פניה או מכל טעם אחר, שגה בשיקול הדעת שהפגין והתרשל באופן נהיגתו.

בנוגע לפסקי הדין אליהם הפנה ב"כ הנאשם בסיכומיו, הרי שמקום בו מומחה ההגנה עצמו, טוען כי המנוחה עמדה על אי התנועה הבנוי, מהלך כל פנייתו של הנאשם ימינה, לא ברור כיצד זה טוען הסנגור בסיכומיו, כי הבוחן קבע נורמה משפטית שגויה, לפיה, נדרש הנאשם, לכאורה, לחובת זהירות בנסיבות בהן המנוחה, הייתה עדיין בתחום מעבר החצייה המרוחק.

אין ספק, לטעמי, כי על פי מבחן ה"אדם הסביר", התרשל הנאשם באופן נהיגתו, בכך שלא צפה או התעלם מכך שהמנוחה צפויה להמשיך בדרכה ולחצות גם את מעבר החצייה שבכיוון נסיעתו ואין צורך בקביעה אריתמטית לשם כך.

הצפיות הטכנית אינה נמדדת לפי יכולת הצפייה של האדם הממוצע, אלא לפי צפיותו של ה"אדם הסביר", בקווים כללים ועל-פי ניסיון החיים והנורמות שמבקש בית המשפט להתוות. כעיקרון מקום בו ישנה צפיות טכנית, ישנה צפיות נורמטיבית, אלא אם כן ישנם שיקולים שבמדיניות שלא להטיל אחריות.

המבחן לכך הינו סבירות הסיכון שגרם לו המזיק - רק בגין סיכון בלתי סביר לא תוטל אחריות בגין הנזק. כדי לאמוד את סבירותו של הסיכון נקבעו בפסיקה הקריטריונים הבאים: מידת הסכנה, הקושי למונעה ועלות המניעה והאינטרס הציבורי שבמתן השירות על-אף סכנתו.

בע"א 3124/90 מאיר סבג נ' דוד אמסלם, פ"ד מט(1) 102, 108, קבעה כב' השופט ד' דורנר:

"סבירות הסיכון נקבעת גם בהתחשב באמצעים הדרושים למניעתו, וסיכון שקל למנוע אותו יטיל על יוצר הסיכון את החובה לנקוט את אמצעי הזהירות המתאימים גם אם הסיכון כשלעצמו אינו חמור".

לשיטתי, הנאשם יכול היה למנוע את הסיכון בנקל, לו היה בוחר לעצור את האוטובוס לפני מעבר החצייה ולאפשר למנוחה לחצות בבטחה.

נזק וקשר סיבתי בין ההתרשלות לנזק

כאמור לעיל, לא חלקה ההגנה על הקשר הסיבתי בין התאונה לחבלות שנגרמו למנוחה, עובר לפטירתה ולקשר הסיבתי בין חבלות אלה למותה של המנוחה ומכאן, משקבעתי כי הנאשם התרשל באופן נהיגתו, הוכיחה המאשימה, ברמה הנדרשת במשפט פלילי, את הקשר בין רשלנות הנאשם לתאונת הדרכים, בה נפצעה המנוחה פציעה קשה ובהמשך, למותה של המנוחה.

לאור כל האמור לעיל, מצאתי כי יש להרשיע את הנאשם בעבירה המיוחסת לו בכתב האישום.

ניתנה היום, י"ד טבת תשע"ז, 12 ינואר 2017, במעמד הצדדים